

สารบัญ

บทนำ : นิยามการบริหารความเสี่ยง กระบวนการบริหารความเสี่ยง
รายงานสำหรับบริหารความเสี่ยง

[KMUTT RM1](#) แบบประเมินความเสี่ยงและแผนบริหารความเสี่ยง

[KMUTT RM2](#) แบบรายงานการติดตามผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง

สามารถดาวน์โหลดไฟล์แบบต่างๆ ได้ที่ เว็บไซต์ของกองแผนงาน

รายละเอียดคำอธิบายรายการ

ตารางที่ 1 ประเภทความเสี่ยง

ตารางที่ 2 เกณฑ์การประเมินระดับความเสี่ยง

ตารางที่ 3 สถานะดำเนินการ (Degree of Acceptance)

ตารางที่ 4 วิธีการจัดการความเสี่ยง

ตารางที่ 5 วิธีการควบคุม

ตารางที่ 6 ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินระดับของโอกาสที่จะเกิดและผลกระทบของความเสี่ยง

บทนำ

* นิยาม

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์ที่ไม่มีความแน่นอนที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต และอาจส่งผลกระทบต่อเชิงลบ สร้างความสูญเสีย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านการผลิต บัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการบริหารจัดการ

ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง ปัจจัยหรือสาเหตุที่ไม่พึงประสงค์อันส่งผลกระทบต่อเชิงลบหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการระบุเหตุการณ์เสี่ยง (Risk Identification) การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) และการประเมินระดับความเสี่ยง (Risk Evaluation) โดยประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงนั้นๆ ต่อมหาวิทยาลัย หรือความคืบหน้าของแผน

โอกาส (Likelihood : L) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

ผลกระทบ (Impact : I) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

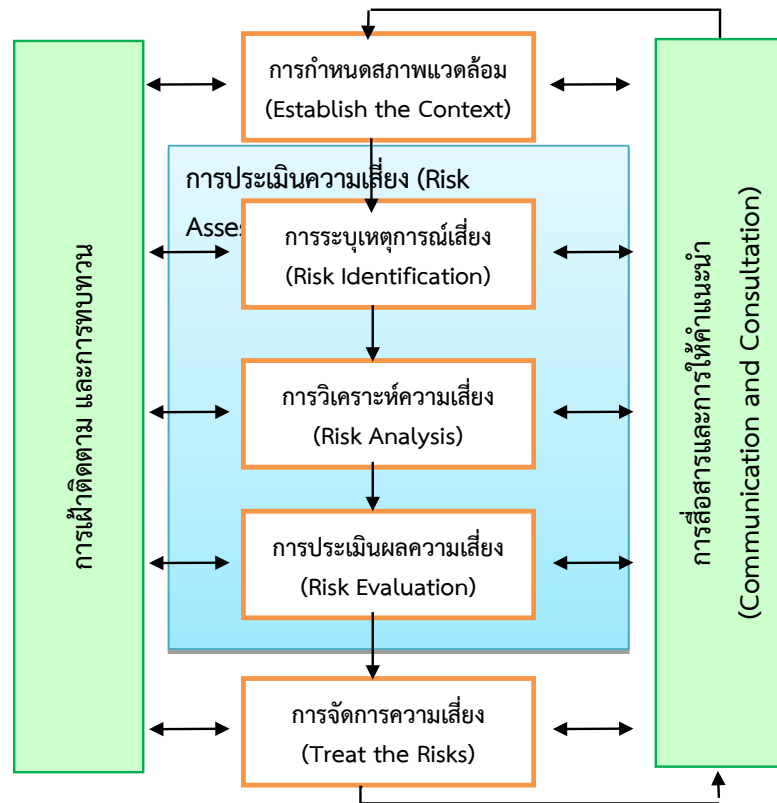
ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk : D) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาส และผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง มีค่าเป็นเชิงปริมาณ

* การจัดระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ผลกระทบของความเสี่ยง	5	5	10	15	20	25
4	4	8	12	16	20	24
3	3	6	9	12	15	18
2	2	4	6	8	10	12
1	1	2	3	4	5	6
		1	2	3	4	5
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง				

1-3	เสี่ยงต่ำ	ระดับที่ยอมรับความเสี่ยงได้ ภายใต้วิธีการจัดการความเสี่ยงที่มีอยู่เดิม ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
4-9	เสี่ยงปานกลาง	ระดับที่พอยอมรับความเสี่ยงได้แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้
10-15	เสี่ยงสูง	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงได้ จำเป็นต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ต่อไป
16-25	เสี่ยงสูงมาก	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ทันที

แผนภูมิแสดงกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามแนวทาง International Standard ISO/DIS 31000: 2009

ที่มา : ชนิษฐา ชัยรัตนาวรรณ. Standard Risk Management ISO 3100 and Thailand Education System

กระบวนการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัย มีขั้นตอนการดำเนินงานและหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ที่เหมาะสม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

- 1) การระบุเหตุการณ์เสี่ยง (Risk Identification):** การค้นหาความเสี่ยง สืบหาเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง ปัจจัยหรือสาเหตุของความเสี่ยง รวมทั้งความเสียหายหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งสามารถหาได้จากคำร้องเรียนจากผู้ใช้บริการ การสัมภาษณ์ ผู้ปฏิบัติงาน การออกแบบสอบถาม การศึกษาเอกสารและตำราวิชาการต่างๆ เป็นต้น
- 2) การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis):** การพิจารณาถึงความถี่ ความรุนแรง และความสำคัญของเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ว่ามีความถี่และความรุนแรงมากน้อยเพียงใด ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ ข้อมูลในอดีต และความมีวิสัยทัศน์ เพื่อให้สามารถประเมินผลกระทบได้อย่างค่อนข้างแม่นยำ
- 3) การประเมินผลความเสี่ยง (Risk Evaluation):** การประเมินผลการจัดการความเสี่ยงจะบ่งบอกถึงความสามารถที่จะทำให้ความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการบริหารความเสี่ยงนั้นลดลง โดยศึกษาถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นย้อนหลังเพื่อดูความสำเร็จของการบริหารความเสี่ยง
- 4) การจัดการความเสี่ยง (Risk Treatment):** การหาวิธีการเพื่อนำมาใช้ในการจัดการกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น โดยวิธีการที่นำมาใช้นั้นต้องสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของหน่วยงานหรือองค์กร

แบบประเมินความเสี่ยงและแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

[illegible]

แบบประเมินความเสี่ยงและแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

[illegible]

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

หน่วยงาน สำนักงานคลัง

แบบประเมินความเสี่ยงและแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง*	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง	ความสูญเสีย/ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น	การประเมินความเสี่ยง				การจัดการความเสี่ยง		
				โอกาสที่จะเกิด	ผลกระทบ	คะแนนความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	กิจกรรม	สถานะดำเนินการ**	กำหนดเสร็จ/ผู้รับผิดชอบ
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(12)
กระบวนการปฏิบัติงาน/โครงการ/กิจกรรม : การดำเนินการฝาก-ถอนเงินฝากธนาคาร (การบริหารเงินของมหาวิทยาลัย)										
วัตถุประสงค์ : เพื่อให้การดำเนินการฝาก-ถอนเงินฝากธนาคารถูกต้อง ครบถ้วน										
1.เอกสารฝาก-ถอนสูญหายระหว่างทาง	O,F	1.มีความเสี่ยงต่อการถือเอกสารฝาก-ถอน	1.เอกสารสูญหายต้องจัดทำเอกสารใหม่	1	5	5	ปานกลาง	มีการตรวจสอบเอกสาร/หลักฐานการฝาก-ถอนทุกครั้ง		ก.ย. 59
2.เช็คอาจสูญหายระหว่างทาง		ระหว่างการเดินทางอาจสูญหาย	2. ต้องขอสำเนาหลักฐานการฝาก-ถอน					เช่น สำเนาใบนำฝาก สำเนาใบถอนและรายการรับ-ถอน		กลุ่มงานบริหารการเงิน
3.เช็คนำฝากเงินเข้าบัญชีไม่ทันภายในระยะเวลา		2.เอกสารหลักฐานที่ได้รับกลับมาจากธนาคารไม่ครบถ้วน	จากธนาคาร					เงินในสมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร		กิจการทั่วไป
		3.มีความเสี่ยงต่อการถือเช็คเพื่อนำไปฝากใน	3. ไม่มีเช็คเข้าบัญชีเงินฝากมหาวิทยาลัย							
		ธนาคารต่างๆ ระหว่างการเดินทางอาจสูญหาย	ทำให้เงินในบัญชีเงินฝากไม่พอสำหรับ							
		3.มีความเสี่ยงต่อการนำฝากเช็คต่างธนาคาร	ค่าใช้จ่ายและต้องแจ้งอายัดเช็ค							
		4. มีความเสี่ยงต่อการนำฝากเช็คต่างธนาคาร	4. เงินในบัญชีเงินฝากไม่พอสำหรับ							
		เข้าบัญชีเงินฝากธนาคารไม่ทันภายในระยะเวลา	ค่าใช้จ่าย/เงินเดือน							
กระบวนการปฏิบัติงาน/โครงการ/กิจกรรม : การนำเข้าข้อมูลการชำระเงินจากธนาคาร										
วัตถุประสงค์ :เพื่อให้สามารถจัดการข้อมูลการชำระเงินได้ครบถ้วน ถูกต้องตามรายการชำระเงินที่เกิดขึ้นจริง										
1. ข้อมูลการชำระเงินที่ได้รับจากธนาคารไม่ถูกต้อง	IT	1. ธนาคารรับชำระเงินไม่ตรงตามยอดในใบเรียกเก็บเงิน	- ไม่สามารถนำข้อมูลการชำระเงินเข้าระบบได้	2	2	4	ปานกลาง	1. จัดทำรายงานรายการชำระเงินที่ต้องแก้ไขข้อมูลให้		ก.ย. 59
		2. ธนาคารทำรายการรับชำระโดยใช้เลขที่อ้างอิงในใบเรียกเก็บเงินไม่ถูกต้อง	- เสียเวลาในการตรวจสอบรายการที่ผิดพลาด					ผู้บังคับบัญชียอมรับทราบเป็นรายเดือน		กลุ่มงานพัฒนาระบบ
		3. ผู้ชำระเงินใช้ใบเรียกเก็บเงินที่ยกเลิกแล้วไปชำระเงิน						2. จัดทำหนังสือแจ้งธนาคารผู้ให้บริการรับชำระเงิน		การเงินและการรายงาน
		4. ผู้ชำระเงินนำใบเรียกเก็บเงินฉบับเดิมไปชำระซ้ำ						ในข้อผิดพลาดที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ธนาคารผู้ให้บริการ		

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

หน่วยงาน สำนักงานคลัง

แบบประเมินความเสี่ยงและแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง*	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง 	ความสูญเสีย/ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น 	การประเมินความเสี่ยง				การจัดการความเสี่ยง		
				โอกาสที่จะเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	คะแนนความเสี่ยง (L)X(I)	ระดับความเสี่ยง	กิจกรรม	สถานะดำเนินการ**	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(12)

* หมายเหตุ : กลุ่มงาน 3 พันธกิจ ประกอบด้วย

1. กลุ่มงานบริหารการเงินกิจการทั่วไป
- 2.กลุ่มงานบริหารการเงินการศึกษา
3. กลุ่มงานบริหารเงินวิจัยและบริการวิชาการ

รายงานการติดตามผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง*	ระดับความเสี่ยง (ปีงบประมาณ พ.ศ.2558)				การจัดการความเสี่ยง		สถานะด้านบริหาร*	ระดับความเสี่ยง (ณ กันยายน 2558)				คำชี้แจงผลการดำเนินงาน/ข้อเสนอแนะ
		โอกาสที่จะเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	คะแนนความเสี่ยง (L)X(I) ( )	ระดับความเสี่ยง	กิจกรรม	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ		โอกาสที่จะเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	คะแนนความเสี่ยง (L)X(I)	ระดับความเสี่ยง	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
กระบวนการปฏิบัติงาน/โครงการ/กิจกรรม : การรับเงินเพื่อนำส่งมหาวิทยาลัย													
วัตถุประสงค์ : เพื่อรับเงินให้ถูกต้องตามระเบียบการรับเงินของมหาวิทยาลัย													
การรับเงินสดค่าธรรมเนียมการศึกษา													
1. เงินสดสูญหาย	F	4	1	4	ปานกลาง	ประชาสัมพันธ์การชำระเงินผ่านระบบอินเทอร์เน็ต/	ก.ย. 58		4	1	4	ปานกลาง	การชำระเงินผ่านระบบอินเทอร์เน็ต/ธนาคาร เป็นการ
2. ความถูกต้องของเงินสดคงเหลือ						ธนาคาร ตามที่มหาวิทยาลัยเปิดให้บริการ	กลุ่มงานบริหาร						ช่วยลดความเสี่ยงในการรับชำระเงินที่มหาวิทยาลัย
เมื่อตรวจนับสิ้นวัน							การเงินการศึกษา						แต่ทั้งนี้ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นยังอยู่ในระดับที่สามารถ
3. ข้อจำกัดในเรื่องเวลาการรับชำระเงิน													ควบคุมได้
การรับเงินงานวิจัยและบริการวิชาการ													
1. โครงการได้รับเงินวิจัยและบริการวิชาการ	E,O,	2	4	8	ปานกลาง	- ติดตามการตั้งรายได้ค้างรับเป็นเวลานานเกินกว่า	ก.ย. 58		2	4	8	ปานกลาง	การตั้งรายได้ค้างรับจะมีการพิจารณาในแต่ละกรณี
ไม่ครบถ้วนตามสัญญารับทุน/สัญญาว่าจ้าง	F					6 เดือนอย่างสม่ำเสมอ	กลุ่มงานบริหารเงินวิจัย						ละเอียดมากขึ้น
						- ติดตามหรือแจ้งให้คณะทำงาน/หัวหน้าโครงการ	และบริการวิชาการ						
						ทราบถึงรายได้ที่ยังไม่ได้รับตามสัญญา							
กระบวนการปฏิบัติงาน/โครงการ/กิจกรรม : การจ่ายเงิน													
วัตถุประสงค์ : เพื่อให้การจ่ายเงินของมหาวิทยาลัย ตรงตัวผู้รับเงิน ด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว ลดขั้นตอนการทำงาน ลดความเสี่ยงจากความผิดพลาด													
การโอนเงินให้ผู้รับเงินแทนการจ่ายเงินสด/เช็ค													
ไม่สามารถโอนเงินเข้าบัญชีผู้รับเงินได้	F	2	3	6	ปานกลาง	เวียนแจ้งบริษัท บุคคลภายนอก /ภายใน และ	ก.ย. 58		2	3	6	ปานกลาง	อยู่ระหว่างการทบทวนวิธีการเวียนแจ้งผู้รับโอนเงิน
เนื่องจากปิดบัญชีเงินฝากแล้ว หรือเลขที่						หน่วยงานเพื่อประสานงานให้ทราบกรณีที่มีการ	*กลุ่มงาน 3 พันธกิจ						
บัญชีเงินฝากที่เคยแจ้งไว้ไม่ถูกต้อง						เปลี่ยนแปลงข้อมูลบัญชีธนาคาร เพื่อให้ข้อมูล							
						ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน							

หน่วยงาน สำนักงานคลัง

รายงานการติดตามผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง*	ระดับความเสี่ยง (ปีงบประมาณ พ.ศ.2558)				การจัดการความเสี่ยง			สถานะอีกเป็นแถว**	ระดับความเสี่ยง (ณ กันยายน 2558)				คำชี้แจงผลการดำเนินงาน/ข้อเสนอแนะ
		โอกาสที่จะเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	คะแนนความเสี่ยง (L)X(I) ( )	ระดับความเสี่ยง	กิจกรรม	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	โอกาสที่จะเกิด (L)		ผลกระทบ (I)	คะแนนความเสี่ยง (L)X(I)	ระดับความเสี่ยง		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	
การจ่ายเงินงานวิจัยและบริการวิชาการ														
การใช้เอกสารหลักฐานการเบิกจ่ายไม่ถูกต้อง หรือมีการปลอมแปลงเอกสารเพื่อใช้ในการเบิกจ่ายเงินรวมถึงเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย	F,C	4	3	12	สูง	-ชักซ้อมความเข้าใจหรือแจ้งให้ผู้เบิก/ผู้ตรวจสอบเอกสารของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่การเงินของสำนักงานคลัง ทราบกรณีที่ตรวจพบ โดยให้เพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบเอกสารให้มากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มเสี่ยง	ก.ย. 58		2	3	6	ปานกลาง	ให้ความรู้ความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและหัวหน้าโครงการเกี่ยวกับวิธีการจัดซื้อจัดจ้างที่ต้องโดยเจ้าหน้าที่สำนักงานจัดหา	
การโอนสิทธิการรับเงิน	F	2	5	10	สูง	1.สำเนาหนังสือแจ้งการโอนสิทธิ	ก.ย. 58		2	5	10	สูง	ความเสี่ยงยังอยู่ในระดับสูง จึงนำความเสี่ยงดังกล่าวมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในปี 2559 เพื่อจัดการความเสี่ยงต่อไป	
การจ่ายเงินให้กับบริษัทฯ ที่มีการโอนสิทธิ เอกสารการเบิกไม่ได้แนบเอกสารของ การโอนสิทธิ พร้อมประทับตรา "โอนสิทธิ" จากสำนักจัดหา						1.1 สำเนาที่ 1 สำนักจัดหา 1 ชุด แนบบพร้อมเอกสารชุดเบิก 1.2 สำเนาที่ 2 กลุ่มงานบริหารการเงินกิจการทั่วไป เก็บเข้าแฟ้มหน่วยงานกองทุน 0600	กลุ่มงานบริหารการเงิน กิจการทั่วไป						** กรณีโอนสิทธิรับเงินทุกครั้ง ต้องมีกระบวนการที่ทำให้เกิดความมั่นใจในเอกสารการแจ้งโอนสิทธิว่าเป็นเอกสารที่ถูกต้องและไม่ปลอมแปลง (เพราะปัจจุบัน เกิดกรณีการปลอมแปลงเอกสารโอนสิทธิหลายมหาวิทยาลัย)	
การตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายเงินของหน่วยงาน														
1. ผู้รับเงินได้รับเงินล่าช้า	F	5	3	15	สูง	1. ทบทวนกระบวนการเบิกจ่ายตั้งแต่หน่วยงานถึงสำนักงานคลังเพื่อวิเคราะห์ความล่าช้าทั้งกระบวนการ	ก.ย. 58		3	3	9	ปานกลาง		
2. ข้อมูลรายงานทางบัญชีไม่เป็นปัจจุบัน						2.จัดอบรมชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายเงินของมหาวิทยาลัย	*กลุ่มงาน 3 พันธกิจ							

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

หน่วยงาน สำนักงานคลัง

รายงานการติดตามผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง*	ระดับความเสี่ยง (ปีงบประมาณ พ.ศ.2558)				การจัดการความเสี่ยง		สถานะดำเนินการ**	ระดับความเสี่ยง (ณ กันยายน 2558)				คำชี้แจงผลการดำเนินงาน/ข้อเสนอแนะ
		โอกาสที่จะเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	คะแนนความเสี่ยง (L)X(I) ( )	ระดับความเสี่ยง	กิจกรรม	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ		โอกาสที่จะเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	คะแนนความเสี่ยง (L)X(I)	ระดับความเสี่ยง	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
กระบวนการปฏิบัติงาน/โครงการ/กิจกรรม : การบันทึกบัญชีและการตรวจสอบบัญชี													
วัตถุประสงค์ : เพื่อให้การบันทึกบัญชีด้านรายรับและรายจ่ายเงินของโครงการเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีของมหาวิทยาลัย และส่งผลต่อรายงานการเงินโครงการที่แสดงถึงต้นทุนของโครงการอย่างแท้จริง													
1. การบันทึกบัญชีซ้ำ	O,F	3	3	9	ปานกลาง	1. ถ่ายทอดความรู้ให้กับหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง			3	3	9	ปานกลาง	
2. การบันทึกบัญชีผิดโครงการ	O,F	3	3	9	ปานกลาง	โดยการจัดอบรม/จัดทำคู่มือ/การสอนพนักงานเกี่ยว			3	3	9	ปานกลาง	
3. การเบิกจ่ายเงินเกินกว่างบประมาณของโครงการ	O,F	4	3	12	สูง	กับการบันทึกบัญชี รายละเอียดผังบัญชี รายงานการเงินต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง			3	3	9	ปานกลาง	
4. การจัดสรรตามแบบรายการโอนรายจ่าย/เงินจัดสรรเป็นรายได้ (ภายใน มจร.)	O,F	4	3	12	สูง	2. สุ่มตรวจการรับจ่ายเงินโครงการ และเมื่อพบข้อผิดพลาดจะแจ้งให้หน่วยงานติดตามแก้ไขทันที	ก.ย. 58		3	3	9	ปานกลาง	
(แบบกค.23-1) มีข้อมูลไม่ถูกต้อง จัดสรรซ้ำ							*กลุ่มงาน 3 พันธกิจ						
จัดสรรไม่ครบถ้วน													
5. ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกบัญชีอาจมีข้อผิดพลาดหรืออาจจะมี การบันทึกบัญชีผิดพลาดและไม่ตรงกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง	O,F	3	3	9	ปานกลาง				3	3	9	ปานกลาง	

* หมายเหตุ : กลุ่มงาน 3 พันธกิจ ประกอบด้วย

1. กลุ่มงานบริหารการเงินกิจการทั่วไป
- 2.กลุ่มงานบริหารการเงินการศึกษา
3. กลุ่มงานบริหารเงินวิจัยและบริการวิชาการ

ตารางที่ 1 ประเภทความเสี่ยง

ประเภทความเสี่ยง (ตามเกณฑ์ สกอ.)	สัญลักษณ์	รายละเอียด
1. ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ ภายนอก	E:External	ความเสี่ยงที่ไม่ได้เกิดประจำ แต่ส่งผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ ผลตามแผนกลยุทธ์ และไม่สามารถคาดการณ์การเกิด ความสูญเสียได้อย่างแม่นยำ รวมไปถึงเหตุการณ์ที่เกิด จากปัจจัยภายนอกที่อยู่นอกเหนือการควบคุม เช่น ความ เสี่ยงจากผลกระทบการเป็นประชาคมอาเซียนของประเทศไทย และความเสี่ยงที่กระทบต่อเป้าหมายการเป็น มหาวิทยาลัยนานาชาติ ความเสี่ยงทางการเมือง การ โยกย้ายผู้บริหาร เป็นต้น
2. ความเสี่ยงเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์		ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและแผนกลยุทธ์รวมไป ถึงการตัดสินใจด้านบริหารที่ส่งผลกระทบต่อทิศทางของ มหาวิทยาลัยในทางที่ไม่ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการ ปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์
2.1 ความเสี่ยงด้าน ยุทธศาสตร์	S:Strategic Risk	ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ซึ่งได้รับ ผลกระทบจากสภาพแวดล้อม นโยบายของผู้บริหาร เช่น การเมือง เศรษฐกิจ กฎหมาย ตลาด ภาพลักษณ์ ผู้นำ ชื่อเสียง ลูกค้า เป็นต้น
2.2 ความเสี่ยงด้านธรร มาภิบาล	G:Governance Risk	ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับเรื่องธรรมาภิบาลที่อาจเกิดขึ้น จากการดำเนินแผนงาน/โครงการ เพื่อให้เป็นไปตามหลัก ธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะ จรรยาบรรณของ อาจารย์และบุคลากร
3. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน		ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานประจำวัน กระบวนการทำงานที่ช่วยให้มหาวิทยาลัยบรรลุ เป้าหมายประสงค์ เช่น ความเสี่ยงของกระบวนการหลักสูตร การบริหารงานวิจัย ระบบงาน กระบวนการ เทคโนโลยี ระบบสารสนเทศและคน
3.1 ความเสี่ยงด้าน ปฏิบัติงานสนับสนุนวิชาการ	O:Operational Risk	ความเสี่ยงเกี่ยวกับการผิดพลาดในการปฏิบัติงาน จาก วิธีการทำงาน เช่น ความเสี่ยงของกระบวนการบริหาร หลักสูตร การบริหารงานวิจัย ระบบประกันคุณภาพ

3.2 ความเสี่ยงด้านการเงิน	F:Financial Risk	ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สินซึ่งมีผลทำให้มหาวิทยาลัยต้องมีรายได้ลดน้อยลงหรือค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น หรือความเสียหายต่อทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย เช่น การผันผวนทางการเงินสภาพคล่องอัตราดอกเบี้ย ข้อมูลเอกสารหลักฐานทางการเงิน การรายงานทางการเงินบัญชี การเงินและงบประมาณ เป็นต้น
3.3 ความเสี่ยงกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ	C:Compliance Risk	ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อกฎหมาย ระเบียบ การปกป้องคุ้มครองผู้มีส่วนได้เสีย การป้องกันข้อมูล รวมถึงประเด็นทางด้านกฎระเบียบอื่นๆ
3.4 ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยจากอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน	H:Hazard Risk	ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของอาจารย์ นักศึกษา บุคลากร ความปลอดภัยของอาคาร สถานที่ ระบบสาธารณูปโภค รวมถึงการสูญเสียทางชีวิตและทรัพย์สินจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการก่อการร้าย เป็นต้น
3.5 ความเสี่ยงด้านทรัพยากรบุคคล	Human Resource Risk	ความเสี่ยงเกี่ยวกับ พนักงาน และผู้บริหารระดับสูง ขาดความรู้หรือประสบการณ์ หรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ความเสี่ยงเกี่ยวกับการที่บุคลากรและระบบงาน ไม่สามารถดำเนินงานต่อไปได้ตามปกติเมื่อเกิดเหตุการณ์ผิดปกติ
3.6 ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ	IT:Information and Technology Risk	คือ ความเสี่ยงเกี่ยวกับความผิดพลาดของระบบ เทคโนโลยีและสารสนเทศ ส่งผลให้ในการปฏิบัติงานเกิดความผิดพลาดหรือหยุดชะงัก

ตารางที่ 2 เกณฑ์การประเมินระดับความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ความหมาย
ระดับความเสี่ยงต่ำ	1-3	ระดับที่ยอมรับความเสี่ยงได้ ภายใต้วิธีการจัดการความเสี่ยงที่มีอยู่เดิม ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
ระดับความเสี่ยงปานกลาง	4-9	ระดับที่พอยอมรับความเสี่ยงได้ แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้
ระดับความเสี่ยงสูง	10-15	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงได้ จำเป็นต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ต่อไป
ระดับความเสี่ยงสูงมาก	16-25	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ทันที

ตารางที่ 3 สถานะดำเนินการ (Degree of Acceptance)

สถานะดำเนินการ	สัญลักษณ์	ค่า	รายละเอียด
การวิเคราะห์ระดับความยอมรับหรือความพอใจในมาตรการที่ได้ดำเนินการอยู่แล้วเปรียบเทียบกับระดับความเสี่ยงและทรัพยากรที่มีอยู่ โดยใช้หลักเกณฑ์ ดังนี้		1	ยังไม่มีมาตรการรองรับ (Unaccepted Risk)
		2	มาตรการที่มีอยู่ไม่เพียงพอ จำเป็นต้องหามาตรการใหม่รองรับและ/หรือเปลี่ยนผู้รับผิดชอบ (Volatile Risk)
		3	ทำมาตรการเดิม แต่ต้องเพิ่มความเข้มข้นในการดำเนินงาน (Mitigating Risk)
		4	มาตรการดีอยู่แล้วไม่ต้องทำอะไรเพิ่มเติม (Accepted Risk)

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) คือ การบริหารจัดการเพื่อควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อลดโอกาสและมูลเหตุที่มหาวิทยาลัยจะเกิดความเสียหายอันเป็นผลจากปัจจัยเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การจัดการความเสี่ยงมีหลายวิธี ดังนี้

การจัดการความเสี่ยง (Treat the Risks) เป็นการกำหนดนโยบาย (Policies) มาตรการและวิธีปฏิบัติ (Procedures) เพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยง (Risk Response) ซึ่งมหาวิทยาลัยได้กำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมหรือยอมรับได้ โดยใช้วิธีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 วิธีการจัดการความเสี่ยง

4T's Strategies	ศัพท์ที่นิยมใช้ (กรมบัญชีกลาง)	รายละเอียด
การยอมรับความเสี่ยง Take	Risk Acceptance (Accept)	การยอมรับให้มีความเสี่ยงปรากฏอยู่ เป็นความเสี่ยงที่หน่วยงานสามารถยอมรับได้เนื่องจากมีกิจกรรมการควบคุมภายในที่ดีอยู่แล้ว เนื่องจากการดำเนินการในการจัดการกับความเสี่ยง ไม่มีความคุ้มค่าเพียงพอ หรือทรัพยากรมีไม่เพียงพอต่อการดำเนินการในงบประมาณ
การลด/การควบคุมความเสี่ยง Treat	Risk Reduction (Control)	การลดโอกาสในการเกิดความเสี่ยง และ/ หรือความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยหาวิธีการเพิ่มเติมเพื่อจัดการความเสี่ยง เช่น การออกแบบระบบการควบคุมภายใน ปรับปรุงแก้ไขกระบวนการ การตรวจติดตาม การจัดทำแผนฉุกเฉิน การจัดทำมาตรฐานความปลอดภัย การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ เป็นต้น
การกระจายความเสี่ยง Transfer	Risk Sharing (Transfer)	การกระจาย หรือโอนความเสี่ยงทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนไปยังผู้อื่นที่มั่นใจว่าสามารถควบคุมความเสี่ยงนั้นได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น เช่น การทำประกันภัย การจ้างบุคคลภายนอกดำเนินการแทน เป็นต้น
การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง Terminate	Risk Avoidance (Avoid)	การหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง เช่น การหยุดดำเนินกิจกรรมการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์หรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมที่เป็นความเสี่ยง การปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน การลดขนาดของงานหรือกิจกรรมที่จะดำเนินการลง หรือเลือกกิจกรรมอื่นที่สามารถยอมรับได้มากกว่า เป็นต้น

กิจกรรมการควบคุม (Control Activity) หมายถึง นโยบาย แนวทาง หรือขั้นตอนปฏิบัติต่างๆ ซึ่งกระทำเพื่อลดความเสี่ยง และทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ การ

ตารางที่ 5 วิธีการควบคุม

วิธีการควบคุม	รายละเอียด
การควบคุมเพื่อป้องกัน (Preventive Control)	การควบคุมล่วงหน้าเพื่อป้องกันมิให้ความเสี่ยงและข้อผิดพลาดเกิดขึ้น เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงและข้อผิดพลาด
การควบคุมเพื่อให้ตรวจพบ (Detective Control)	การควบคุมโดยการค้นหาข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น เช่น การทวนสอบ การวิเคราะห์ การตรวจนับ การรายงานข้อบกพร่อง เป็นต้น จัดเป็นวิธีการ
การควบคุมโดยการชี้แนะ (Directive Control)	การควบคุมโดยการชี้แนะที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น การให้รางวัลแก่ผู้มีผลงานดี เป็นต้น ซึ่งเป็น
การควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อ แก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น ให้ถูกต้อง (Corrective	การควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อหาวิธีการแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต

ตารางที่ 6 ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินระดับของโอกาสที่จะเกิดและผลกระทบของความเสีย

	1=น้อยมาก	2=น้อย	3=ปานกลาง	4=สูง	5=สูงมาก
โอกาสที่จะเกิด (Likelihood : L)					
โอกาสเกิดเชิงปริมาณ	5 ปีต่อครั้ง	2-3 ปีต่อครั้ง	1 ปีต่อครั้ง	1-6 เดือนต่อครั้ง แต่ไม่เกิน 5 ครั้ง	1 เดือนต่อครั้ง หรือมากกว่า
	มีโอกาสดเกิดน้อยกว่า 5%	มีโอกาสดเกิด 5% - 10%	มีโอกาสดเกิด 11% - 15%	มีโอกาสดเกิด 16% - 20%	มีโอกาสดเกิดมากกว่า 20%
โอกาสเกิดเชิงคุณภาพ	ยากที่จะเกิดขึ้น	ไม่น่าจะเกิดขึ้นหรือเกิดได้น้อย	มีโอกาสดเกิดแต่นานๆ ครั้ง	มีโอกาสดเกิดค่อนข้างสูงหรือบ่อย	มีโอกาสดเกิดเกือบทุกครั้ง
ผลกระทบของความเสีย (Impact : I)					
• ด้านการเงิน	น้อยกว่า 1,000 บาท	1,001- 5,000 บาท	5,001- 10,000 บาท	10,001- 30,000 บาท	เกิน 30,000 บาท
• ด้านเวลา	ทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการไม่เกิน 1 เดือน	ทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการมากกว่า 1-2 เดือน	ทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการมากกว่า 2-4 เดือน	ทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการมากกว่า 4-6 เดือน	ทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการมากกว่า 6 เดือน
• ด้านชื่อเสียงขององค์กร	ไม่มีการเผยแพร่ข่าว	มีการลงข่าวในหนังสือพิมพ์ในประเทศบางฉบับ 1 วัน	มีการลงข่าวในหนังสือพิมพ์ในประเทศหลายฉบับ 2-3วัน	มีการเผยแพร่ข่าวเป็นวงกว้างในประเทศและมีการเผยแพร่ข่าวอยู่วงจำกัดในต่างประเทศ	มีการเผยแพร่ข่าวทั้งจากสื่อภายในและต่างประเทศเป็นวงกว้าง
• ด้านความปลอดภัย	เดือดร้อน รำคาญ	บาดเจ็บเล็กน้อยหรือไม่มีผลต่อสุขภาพ	บาดเจ็บต้องรักษา	บาดเจ็บสาหัส	อันตรายถึงชีวิต
• ด้านบุคลากร	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนาน ๆ ครั้ง	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง	ถูกทำทัณฑ์บน คุณภาพชีวิตและบรรยากาศการปฏิบัติงานไม่เหมาะสม	ถูกลงโทษทางวินัย ตัดเงินเดือน ไม่ได้ขึ้นเงินเดือน	ถูกเลิกจ้างออกจากงานและอันตรายต่อร่างกายและชีวิตโดยตรง
• ด้านประสิทธิผล	ต่ำกว่าเป้าหมายไม่เกิน 5%	ต่ำกว่าเป้าหมาย 5-10%	ต่ำกว่าเป้าหมาย 11-15%	ต่ำกว่าเป้าหมาย 16-20%	ต่ำกว่าเป้าหมายเกิน 20%
• ด้านการดำเนินงานตามแผน	ดำเนินงานสำเร็จตามแผนได้มากกว่า 90%	ดำเนินงานสำเร็จตามแผน 80-89%	ดำเนินงานสำเร็จตามแผน 70-79%	ดำเนินงานสำเร็จตามแผน 50-69%	ดำเนินงานสำเร็จตามแผนน้อยกว่า 50%
• ด้านความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจมากกว่า 80 % ขึ้นไป	ระดับความพึงพอใจมากกว่า 70-79%	ระดับความพึงพอใจมากกว่า 60-69%	ระดับความพึงพอใจมากกว่า 50-59 %	ระดับความพึงพอใจน้อยกว่า 50%
• ด้านผลงานวิจัย	มีผลงานวิจัย/ดำเนินการวิจัยเพิ่มขึ้นตามเป้าหมาย	มีผลงานวิจัยมากกว่าปีที่ผ่านมา	มีผลงานวิจัยเท่ากับปีที่ผ่านมา	มีผลงานวิจัยน้อยกว่าปีที่ผ่านมา	ไม่มีผลงานวิจัย/ไม่มีการดำเนินการวิจัย
• ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	เกิดเหตุเล็กน้อยที่ไม่มีความสำคัญ	เกิดเหตุเล็กน้อยที่แก้ไขได้	ระบบมีปัญหาแต่มีความสูญเสียไม่มาก	เกิดความเสียหายอย่างมากต่อความปลอดภัยของข้อมูลต่าง ๆ	เกิดความสูญเสียต่อระบบ IT ที่สำคัญทั้งหมดและเกิดความเสียหายอย่างมากต่อความปลอดภัยของข้อมูลต่าง ๆ
• ด้านเป้าหมายขององค์กร	แทบไม่มีผลกระทบต่อเป้าหมายและชื่อเสียงขององค์กรเลย	มีผลกระทบต่อเป้าหมายบางอย่างและชื่อเสียงขององค์กรน้อย	มีผลกระทบต่อเป้าหมายบางอย่างและชื่อเสียงขององค์กรบ้าง	มีผลกระทบต่อเป้าหมายและชื่อเสียงขององค์กรในระดับสูง	มีผลกระทบต่อเป้าหมายและชื่อเสียงขององค์กรในระดับสูงมาก